

Lägesrapport 2014

Åtgärder för avhjälpande av föroreningsskador (etapp 3)

Foto: Tomas Henrysson, Conviro AB

Inledning

Rivning och sanering av f.d. Klippans Läderfabrik finansieras genom bidrag från länsstyrelsen i Skåne län. Denna lägesrapport inges till länsstyrelsen inför revideringen av det regionala programmet för efterbehandling.

Klippans kommun har ansökt och beviljats följande bidrag:

- Rivning av byggnader (etapp 1), 30 Mkr, Lst dnr 577-29118-07.
- Förberedelser för sanering, 9 Mkr, Lst dnr 577-59938-07
- Sanering av villaträdgårdar (etapp 2), 8,2 Mkr + 2,2 Mkr, Lst dnr 577-83760-09
- Kontrollprogram för omgivningspåverkan för etapp 3, 1,6 Mkr, Lst dnr 277-11347-2011
- Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3), 107 Mkr, Lst dnr 577-10179-2013

Denna lägesrapport avser projekt "Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)" och avser perioden januari till september 2014. Bidrag för åtgärder beviljades i april 2014 men enligt överenskommelse med länsstyrelsen ska kostnader fr.o.m. årsskiftet belasta detta projekt.

Beskrivning av vidtagna aktiviteter och uppnådda resultat

Bidragsprojektet "Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)" fortsätter i princip där "Förberedelser för sanering" slutade. 2013 blev lite av ett mellanår då vi inte visste när bidragsbeslut för etapp 3 skulle komma. Signalerna från Naturvårdsverket om att ett beslut var på väg var dock så tydliga att förberedelserna kunde starta igen vid årsskiftet med de bidragsmedel som var kvar på förberedelseprojektet.

Nedan redovisas alla aktiviteter och uppnådda resultat under perioden januari – september 2014.

- 1. Kompletterande undersökningar**
- 2. Kompletterande utredningar**
- 3. Planering av återställning**
- 4. Dialog om anmälningar och ansökningar**

I det följande beskrivs de vidtagna aktiviteterna och uppnådda resultat mera ingående:

1. Kompletterande undersökningar

Eftersom Tyréns redan var upphandlade för att genomföra kompletterande undersökningar kunde dessa komma i gång snabbt.

Kompletterande undersökningar har genomförts för skogsområdet (provgropar), Cösters dal (omfattande manuell skruvprovtagning), fabriksområdet (Rotosonic, skruvprovtagning och brunnsinventering) och deponikullarna (utbredning av tätskikt). Geoteknikundersökningar har genomförts på en stor del av området för att schakter och installation av tätskärm ska kunna projekteras. Stora delar av området har mätts in för att kunna ta fram en detaljerad terrängmodell respektive projektera erosionskydd i ån.

I stora delar bekräftar de kompletterande undersökningarna tidigare resultat. Avvikelse har främst varit den mindre omfattningen av föroreningar i Cösters dal samt en något större utbredning av djupa föroreningar på fabriksområdet.

2. Kompletterande utredningar

På samma sätt som ovan var Structor upphandlade för att genomföra kompletterande utredningar varpå även dessa kunde komma igång snabbt.

De kompletterande utredningar som hittills är genomförda är framtagande av undersökningsprogram för ovanstående undersökningar, utredning kring artskydd m.m. i samband med sanering och marknadsanalys avseende saneringsentreprenörer.

De kompletterande utredningar som påbörjats är tolkning av kompletterande undersökningar, rening av länsvatten och marknadsanalys avseende mottagare. Den sistnämnda utredningen omfattar en översikt över vilka mottagningsanläggningar som kan ta emot olika typer av avfall från läderfabriksområdet. Fokus ligger på anläggningar i närområdet men för svårare avfall kan det bli tal om långväga transporter. Specialfrågor är avfall med höga halter av organiskt material samt krav på klassning av heterogent avfall.

3. Markprojektering och planering av återställning

Markprojekteringen med framtagande av terräng- och schaktmodeller är i full gång. Terrängmodellen används förutom att planera saneringsschakt även för att komma fram till en rimlig återställning där behovet av fyllnadsmassor utifrån minimeras. På stora delar av området rör det sig endast om schaktdjup på 0,5 – 1 m men på vissa delar av utfyllnadsområdet rör det sig om schakter på 8 m. Terrängmodellen behövs därför för att kunna få en bild av höjderna efter saneringsschakt.

Naturcentrum har tagit fram ett underlag avseende återställning i olika delområden. I underlaget har skyddade arter identifierat och vilken hänsyn man bör ta till dessa vid saneringen.

4. Dialog om anmälningar och ansökningar

För att veta hur omfattande processen med anmälningar och ansökningar blir har en dialog med tillsynshandläggarna på länsstyrelsen inletts. Här kommer frågor som dispens för artskydd och strandskydd, anmälan och/eller tillstånd för vattenverksamhet in utöver den, i dessa sammanhang, sedvanliga anmälan om avhjälpande åtgärder.

Planerade aktiviteter oktober 2014 – september 2015

1. Färdigställa kompletterande undersökningar
2. Färdigställa kompletterande utredningar
3. Färdigställa markprojektering och förslag på återställning
4. Ta fram handlingar till förfrågningsunderlag (saneringsbeskrivning m.m.)
5. Ta fram förfrågningsunderlag (AF, teknisk beskrivning m.m.)
6. Fortsätta dialogen om anmälningar och ansökningar
7. Göra anmälan om avhjälpandeåtgärd samt andra ansökningar/anmälningar inkl. samråd
8. Genomföra riskanalys avseende projektrisker
9. Genomföra upphandling av entreprenad

Tidplan

Projektet följer den tidplan som angavs vid uppdatering av tidplan och budget inför Naturvårdsverkets beslut om bidrag. Enligt denna görs förberedelser under 2014 och 2015 (enligt beskrivning i ovanstående avsnitt). Saneringsentreprenaderna genomförs under 2016-2019 och sedan följer uppföljning och kontroll under 2020-2023.

Resursåtgång och ekonomi

Projektet har rekviderat medel ur Länsstyrelsens ram för åtgärder enligt bidragsbeslut (Lst dnr 577-10179-2013).

Tabell 1. Rekviderade medel

	Bidragsmedel (kr)
Rekvirerat 2014 (kv 1-3)	1 846 269
Beviljat bidrag 2014	4 250 000
Återstående medel 2014	2 403 731

Trots den tillsynes låga summan som är rekviderad under kv 1-3 ligger prognosen på att det totalt under året kommer att förbrukas drygt 3,9 Mkr. Denna prognos bygger dock på att det arbete som utförs under året också hinner faktureras och rekvireras. Summan som faktiskt rekvireras kan därför bli lägre.

Positiva och negativa erfarenheter

En djupare analys av erfarenheter från projektet kommer att göras när hela projektet "Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)" har avslutats. Några preliminära iakttagelser kan dock göras.

Positivt:

- Projektet kunde komma igång snabbt tack vare 1) att det fanns medel kvar från förberedelseprojektet, 2) ett tydligt förhandsbesked från Naturvårdsverket om att bidrag kommer att beviljas och 3) att konsulter för undersökningar och utredningar var upphandlade sedan tidigare.

Negativt:

- Projektet har tappat tid p.g.a. att det tog ett år från det att bidragsansökan lämnades in till det att bidrag beviljades. Tack vara de omständigheter som beskrivs i första positiva punkten ovan tillsammans med att den fast anställda projektledaren var föräldraledig fick detta dock inte så stora konsekvenser för projektet mer än ett stillestånd på 8-10 mån.

Monica Johansson, Klippans kommun
Projektledare och beställarombud

Tomas Henrysson, Conviro AB
Extern projektledare/kompetensstöd